

Na gorąco

Biuletyn PwC na temat MSSF

RMSR (Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, ang. IASB) proponuje ograniczone zmiany w MSSF 9

28 listopada 2012 r.

Informacje wstępne

RMSR wydała projekt standardu (ang. exposure draft), w którym zaproponowała ograniczone zmiany do MSSF 9 (z 2010 roku) „Instrumenty finansowe”. Propozycje te dotyczą trzech konkretnych obszarów: problemów z zastosowaniem, które wystąpiły w praktyce od wydania pierwotnej wersji MSSF 9 w odniesieniu do wykorzystania metody wyceny według zamortyzowanego kosztu; wzajemnego oddziaływania z projektem standardu dotyczącego ubezpieczeń; a także zmniejszenia różnic między MSSF 9 a propozycjami RSRF (ang. FASB) dotyczącymi klasyfikacji i wyceny (w przypadku instrumentów dłużnych osiągnięto już duży stopień zgodności).

Kluczowe zmiany

Wyjaśnienie modelu biznesowego opartego o zamortyzowany koszt

Zgodnie z MSSF 9 aktywa finansowe kwalifikują się do wyceny według zamortyzowanego kosztu, jeśli celem modelu biznesowego jest utrzymywanie tych aktywów finansowych w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych. Cel ten co prawda nie zmienił się w projekcie standardu, ale Rada przedstawiła wyjaśnienia tego podstawowego celu („utrzymywania w celu uzyskiwania”), dając dodatkowe wskazówki na temat rodzajów działalności oraz częstotliwości, wielkości i charakteru sprzedaży, które będą umożliwiały zakwalifikowanie aktywów do wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Na przykład, projekt standardu wyjaśnia, że sprzedaż z powodu obniżenia jakości kredytowej nie jest sprzeczna z dążeniem do utrzymywania w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych. Ponadto, jeśli podmiot ma portfel aktywów, które zamierza sprzedać wyłącznie w „sytuacji awaryjnej”, a takich sytuacji należy spodziewać się „rzadko”, jest to również zgodne z modelem biznesowym zamortyzowanego kosztu.

Wprowadzenie kategorii wyceny w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (FVOCI) dla instrumentów dłużnych

W projekcie standardu zaproponowano kategorię wyceny FVOCI dla instrumentów dłużnych. Instrument dłużny mógłby być wyceniany

w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody wyłącznie wtedy, gdy przedzie test charakterystyki umownych przepływów pieniężnych (płatności wyłącznie kapitału i odsetek), i jest utrzymywany w modelu biznesowym, który ma na celu zarówno uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż. Ujmowanie utraty wartości i przychodów z tytułu odsetek w przypadku instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody będzie takie samo jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Ponadto, łączny przyrost lub spadek wartości godziwej wykazany w pozostałych całkowitych dochodach będzie przenoszony do rachunku zysków i strat w momencie usunięcia danych aktywów finansowych z bilansu.

Należy się spodziewać, że instrumenty dłużne zabezpieczające umowy ubezpieczeniowe mogą znaleźć się w tej kategorii, w związku z czym zgodnie z propozycjami omawianymi w ramach projektu RMSR dotyczącego ubezpieczeń będą wyceniane tak samo, jak zobowiązania z tytułu umów ubezpieczeniowych.

Reklasyfikacje i opcja wartości godziwej rozszerzone na kategorię FVOCI

Postanowienia dotyczące reklasyfikacji i opcji wyceny do wartości godziwej zawarte w aktualnej wersji MSSF 9 zostały rozszerzone na instrumenty należące do nowej kategorii FVOCI. W związku z tym, gdy jednostka zmienia swój model biznesowy, znajdzie w standardzie wskazówki co do tego, jak rozliczać przeniesienia między kategoriami. Ponadto, opcja wartości godziwej może być stosowana dla instrumentów dłużnych, które w innym przypadku zostałyby zaklasyfikowane jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, jeśli przydzielenie ich do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zredukuje lub w znacznym stopniu wyeliminuje niedopasowanie księgowo.

„Zmodyfikowany” test charakterystyki umownych przepływów pieniężnych

W obecnej wersji MSSF 9 składnik aktywów finansowych może zostać zakwalifikowany

do wyceny według zamortyzowanego kosztu (pod warunkiem spełnienia kryterium modelu biznesowego), jeśli warunki umowne tego składnika aktywów finansowych w określonych terminach powodują powstanie przepływów pieniężnych, które są wyłącznie płatnościami kapitału i odsetek od kwoty kapitału pozostałej do spłaty. W tym kontekście odsetki stanowią wynagrodzenie za wartość pieniądza w czasie i ryzyko kredytowe związane z kwotą kapitału pozostałą do spłaty.

Czasami warunki umowne instrumentu dłużnego, chociaż są powiązane z wartością pieniądza w czasie i ryzykiem kredytowym, są „niedoskonałe” (lub, używając terminu z projektu standardu, występuje „zmieniona relacja gospodarcza”). Na przykład, częstotliwość aktualizacji oprocentowania (np. miesięczna) nie jest dopasowana do okresu stopy procentowej (np. 3-miesięczny Libor) albo odsetki są podwyższone (np. dwukrotny Libor). W projekcie standardu zaproponowano nowy wymóg, aby jednostka rozważyła wpływ „zmienionej relacji gospodarczej” oceniając, czy przepływy pieniężne z danego składnika aktywów finansowych są nadal zgodne z kryterium płatności wyłącznie części kapitałowej i odsetek.

Projekt standardu zawiera koncepcję, że występuje pewne odchylenie od „doskonałego” instrumentu, które jest nadal akceptowalne z punktu widzenia testu charakterystyki umownych przepływów pieniężnych (ang. SPPI). Aby ocenić tę dopuszczalność, projekt standardu proponuje, aby jednostka porównała oceniany składnik aktywów finansowych z instrumentem „doskonałym” (według wzorca przedstawionego w projekcie standardu). Jeśli różnica między przepływami pieniężnymi z instrumentu wzorcowego a przepływami pieniężnymi z instrumentu ocenianego jest większa niż nieistotna, instrument należy wyceniać w wartości godziwej przez wynik finansowy, ponieważ umowne przepływy pieniężne nie są uznawane za spełniające warunki testu SPPI.

Przepisy przejściowe

W projekcie standardu RMSR przedstawiła dwie główne propozycje dotyczące przepisów przejściowych:

- (1) pozwolić na wcześniejsze przyjęcie wyłącznie wymogów dotyczących prezentacji wzrostu lub spadku wartości godziwej wynikającego ze zmian poziomu własnego ryzyka kredytowego, bez konieczności wcześniejszego przyjęcia całego MSSF 9, lub
- (2) w momencie finalizacji MSSF 9 (wszystkich jego etapów) wcześniejsze wersje MSSF 9 zostaną wycofane w terminie sześciu miesięcy od opublikowania ostatecznej wersji MSSF 9, więc jednostki nie będą już mogły przyjmować MSSF 9 etapami.

Kogo to dotyczy?

Problem dotyczy funduszy lub innych podobnych podmiotów. Niektóre z nich mogą kwalifikować się jako podmioty inwestycyjne, a niektóre nie.

Co należy zrobić?

Należy przyjrzeć się bliżej wytycznym, aby ustalić, czy jednostka jest podmiotem inwestycyjnym. Jeżeli jednostka jest np. funduszem nieruchomości, który aktywnie buduje nieruchomości, prawdopodobnie nie będzie się kwalifikowała, ponieważ jej celem nie jest wyłącznie wzrost wartości kapitału bądź zysk z działalności inwestycyjnej. Jeżeli natomiast jednostka jest funduszem o ograniczonym okresie działalności założonym w celu zakupu i sprzedaży lub wprowadzenia na giełdę szeregu infrastrukturalnych spółek zależnych, może kwalifikować się jako podmiot inwestycyjny.

Jeżeli Twoja jednostka kwalifikuje się jako podmiot inwestycyjny, zacznij gromadzić dane porównawcze, ponieważ zmiana zasad rachunkowości musi być w większości przypadków zastosowana retrospektywnie.

W przypadku pytań prosimy o kontakt z zespołem PwC ds. sprawozdawczości finansowej w Polsce:

Tomasz Konieczny: tomasz.konieczny@pl.pwc.com tel.: +48 22 523 42 85

Robert Waliczek: robert.waliczek@pl.pwc.com tel.: +48 22 523 43 32

Marta Madejska: marta.madejska@pl.pwc.com tel.: +48 22 523 41 39

Katarzyna Gospodarczyk-Chlastawa: katarzyna.gospodarczyk@pl.pwc.com tel. +48 22 523 46 65

Jeżeli są Państwo zainteresowani otrzymywaniem takich artykułów, prosimy o kontakt z Martą Olkowicz-Abaid:

marta.olkowicz-abaid@pl.pwc.com tel.: +48 22 746 6405

Niniejszy artykuł został opracowany w celach informacyjnych i stanowi jedynie ogólne wytyczne. Nie było celem tego artykułu udzielenie specjalistycznej porady. Nie uwzględnia on celów, sytuacji finansowej lub potrzeb konkretnego czytelnika i nikt nie powinien działać na podstawie informacji zawartych w artykule przed uzyskaniem niezależnej porady profesjonalisty. Nie udziela się żadnego oświadczenia ani gwarancji (wyraźnej lub dorozumianej) co do dokładności lub kompletności informacji zawartych w artykule i – w zakresie dozwolonym prawem – PricewaterhouseCoopers LLP, jego członkowie, pracownicy i przedstawiciele nie biorą na siebie żadnych zobowiązań prawnych lub finansowych ani obowiązku staranności w odniesieniu do działań lub zaniechań Państwa lub dowolnej innej osoby na podstawie informacji zawartych w niniejszym artykule oraz wszelkich decyzji podejmowanych na jego podstawie.

© 2012 PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. Wszystkie prawa zastrzeżone. W tym dokumencie nazwa „PwC” odnosi się do PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., firmy wchodzącej w skład sieci PricewaterhouseCoopers International Limited, z których każda stanowi odrębny i niezależny podmiot prawny.